

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Hodnoticí zpráva o dopadu projektu v lokalitě

Vsetín

Silvia Zaťková

Červen 2021

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

ObsahSeznam grafů	3
Seznam tabulek	3
1. Manažerské shrnutí	6
2. Základní terminologie	7
2.1 Sociální vyloučení	8
3. Metodologie a cílová skupina	9
4. Limity evaluace	12
5. Popis výchozího stavu vzdělávacího systému a kontextu v lokalitě	13
6. Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění	20
7. Výsledný stav vzdělávacího systému a doporučení do budoucna	35
7.1 Adresnost/relevance	36
7.2 Konzistence	36
7.3 Koordinace a synergie	37
7.4 Udržitelnost	37
7.5 Doporučení	38
8. Zdroje a literatura	39

Seznam grafů

Graf 1 Složení dětí v běžných třídách MŠ se zaměřením na pěti- a šestileté nově nastupující děti	14
Graf 2 Složení dětí ve speciálních třídách MŠ se zaměřením na pěti- a šestileté nově nastupující děti	15
Graf 3 Rozložení dětí s identifikovanými KŽV do jednotlivých běžných základních škol ve vybraných letech 2016–2020	16
Graf 4 Podíl žáků a žaček s identifikovanými SVP na ZŠ ve vybraných letech 2016–2020 .	17
Graf 5 Porovnání vývoje identifikace SVP u žactva na ZŠ ve Vsetíně, ORP Vsetín a ČR....	17

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vedlejší evaluační otázky a ukazatele.....	10
Tabulka 2 Harmonogram hodnocení výsledků spolupráce	11
Tabulka 3 Počty žáků a žaček propadnuvších v 1. ročníku ZŠ v letech 2015/2016 – 2019/2020	14
Tabulka 4 Obsazenost pedagogických a nepedagogických kapacit na jednotlivých ZŠ ve vybraných letech 2015/2016 – 2019/2020	18
Tabulka 5 Předčasné odchody ze ZŠ ve vybraných letech 2015/2016 – 2019/2020.....	20
Tabulka 6 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast předškolního vzdělávání	22
Tabulka 7 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast předškolního vzdělávání	23
Tabulka 8 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 3 pro oblast předškolního vzdělávání	25
Tabulka 9 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 4 pro oblast předškolního vzdělávání	26
Tabulka 10 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast základních škol	28
Tabulka 11 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol	29
Tabulka 12 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 3 pro oblast základních škol	30
Tabulka 13 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 4 pro oblast základních škol	31
Tabulka 14 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast základních škol	32
Tabulka 15 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol	34
Tabulka 16 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol	35

Tabulka 17 Vyhodnocení počtu splněných, nesplněných a nezjištěných aktivit naplánovaných v MPI.....	35
---	----

Seznam použitých zkratk

AP	asistent pedagoga
ASZ	Agentura pro sociální začleňování (odbor Ministerstva pro místní rozvoj ČR)
CDM	centrum dětí a mládeže
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
IKV	inkluzivní a kvalitní vzdělávání
KPSVL	koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
KŽV	odlišné kulturní prostředí nebo jiné životní podmínky dítěte
LMP	lehké mentální postižení
MPI	místní plán inkluze
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
MÚ	městský úřad
NNO	nevládní nezisková organizace
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	odbor sociálně právní ochrany dětí
PO	podpůrné opatření
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PŠD	povinná školní docházka
SAS	sociálně aktivizační služby
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPSZ	strategický plán sociálního začleňování
SŠ	střední škola
SVL	sociálně vyloučená lokalita/lokality
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠZ	školský zákon
ZŠ	základní škola

Licence Creative Commons: CC-BY – uveďte původ, Česká republika
creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/cz/

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání v rámci projektu „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“, reg. č. projektu CZ.02.3.62/0.0/0.0/15_001/0000586.

Více na www.socialni-zaclenovani.cz.

1. Manažerské shrnutí

Předmětem evaluace je strategický dokument místní plán inkluze. Úlohou evaluace je zhodnotit, nakolik se aktérům v oblasti vzdělávání daří naplňovat strategické cíle dokumentu. Zpráva zhodnocuje stav plnění a nabízí přehled vývoje vybraných ukazatelů kvality vzdělávání. Za tyto ukazatele jsou považovány skladba dětí, žáků a žaček na jednotlivých školách, ukončení povinné školní docházky (PŠD) v 7. a 8. ročníku ZŠ, personální zastoupení asistentů pedagoga, školního psychologa a speciálního pedagoga.

Zjištění a doporučení

Z evaluace vyplývá možné riziko **koncentrace dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí** na některých školách. Značná část dětí s identifikovanými speciálně vzdělávacími potřebami (SVP) z důvodu kulturně odlišných podmínek (KŽV) je vzdělávána ve škole **ve speciálních třídách** (ZŠ Luh). **Je potřeba usilovat o začleňování těchto dětí do běžných tříd.** Dále je potřeba identifikace SVP z důvodu kulturně odlišných podmínek. Např. na škole, která měla pověst „romské školy“ (ZŠ Trávníky), je dle školních výkazů MŠMT jen část dětí s přiznaným KŽV.

Počet žáků dokončujících povinnou školní docházku v nižších ročnících než v devátém je napříč školami a čase nestabilní. V posledních dvou letech bylo vyšší zastoupení žáků či žaček s ukončením PŠD v nižším než devátém ročníku v běžných třídách na ZŠ Sychrov, v minulosti měla tento problém i ZŠ Luh. Prevence před neúspěchem ve vzdělávání stojí na školní zralosti dětí, a tedy na kvalitě předškolní péče, a na identifikaci SVP.

DOPORUČENÍ PRO PARTNERY V LOKALITĚ

V oblasti předškolní péče působí ve Vsetíně předškolní klub Plamínek, kterému se daří děti připravit do povinného předškolního ročníku na MŠ. Zde je důležité i provázání se ZŠ a předání informací o školní zralosti dětí, tak aby se mohly školy připravit a zabezpečit podmínky pro úspěšné začlenění žáků a žaček do vzdělávacího procesu. Úspěšným začleněním je zde myšleno začlenění do kolektivu a postoupení do vyššího ročníku.

Aktivity realizované na podporu IKV byly z velké část realizované odborem školství a kultury nebo prostřednictvím aktivit MAP II. **Z velké části ale školy fungují samostatně a kooperaci mezi aktéry by bylo dobré podpořit.** Na jedné straně se aktérům v oblasti vzdělávání podařilo realizovat velkou část naplánovaných aktivit, ale značná část z nich nebyla cílena na přímou podporu dětí, žáků a žaček ze SVL. Ve Vsetíně vznikly pouze dva projekty pod NNO, které realizují aktivity na přímou podporu.

DOPORUČENÍ PRO PARTNERY V LOKALITĚ

V oblasti strategického plánování více cílit na podporu kooperace a koordinace aktérů působících v oblasti vzdělávání. Pro rozvoj a udržení kooperace a koordinace aktérů

doporučujeme zřídit pozici koordinátora inkluze. Dále by se opatření v oblasti rozvoje IKV měla zaměřit na přímou podporu rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Metodologie

Evaluační studie je postavena na smíšeném typu výzkumného designu. Analýza čerpá jak z kvalitativních, tak i z kvantitativních dat. Pro účely evaluace byli osloveni aktéři působící v oblasti vzdělávání ve Vsetíně, se kterými byly realizovány rozhovory v lednu 2021. Celkem bylo realizováno osm rozhovorů. Nižší počet zapojených komunikačních partnerů byl způsoben značnou pracovní zaneprázdněností ředitelů a ředitelky škol během období pandemie. Informace pro evaluaci byly čerpány ze stránek škol a projektových dokumentů. Z kvantitativních dat byly využity výkazy MŠMT pro porozumění vývoji IKV v dané lokalitě.

2. Základní terminologie

Agentura pro sociální začleňování byla v roce 2008 ustavena jako ústřední nástroj státní správy pro řešení sociálního začleňování. Jejími dvěma základními úkoly je zajištění podpory obcím v procesu sociální integrace a odborná koordinace řešení sociálního vyloučení na národní úrovni. ASZ podporuje obce a města v tom, aby mohly plnit svoji funkci v zajišťování rovného přístupu ke vzdělávání, bydlení, zaměstnání, zdravotní péči a dalším zdrojům a institucím všem svým občanům bez ohledu na jejich sociální status.

Základním nástrojem ASZ při řešení sociálního vyloučení v konkrétní obci je **sítování a propojování relevantních místních aktérů**, které je nezbytným předpokladem pro implementaci integračních procesů. K tomu slouží tzv. **lokální partnerství** (LP), platforma, v jejímž rámci se koordinovaně řeší jednotlivé problematické oblasti prostřednictvím vytčení strategických cílů a naplánování konkrétních opatření pro jejich naplňování. Obec vytváří ve spolupráci s pracovní skupinou pro vzdělávání a zástupci ASZ (lokální konzultant a konzultant pro inkluzivní vzdělávání) **místní plán inkluze v oblasti vzdělávání** (MPI).

Cílem MPI je systematizace opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v obci v rámci místní vzdělávací soustavy. Plán je vypracován na dobu 3 let. Návrh plánu obsahuje identifikaci problémů v oblasti inkluzivního vzdělávání a rámcový návrh možných opatření řešících daný problém. Opatření přijatá v rámci MPI řeší především problematiku zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, zejména zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků socioekonomicky znevýhodněných a pocházejících z odlišného kulturního prostředí, tj. dětí a žáků žijících v sociálně vyloučených lokalitách či ohrožených sociálním vyloučením, a problematiku desegregace škol.

MPI je zpracován v kontextu předpokládaného demografického a sociálně ekonomického vývoje a s ohledem na efektivitu vzdělávací soustavy v místě s ohledem na počty výše zmíněných skupin. Pro nastavení opatření také slouží analýza místní vzdělávací sítě, která popisuje místní vzdělávací síť jak kvalitativně, tak kvantitativně.

ASZ je zprostředkujícím aktérem, který nemá přímý vliv na stav sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit v obcích. V současné době je nejsilnějším nástrojem vlivu na obce v rukou ASZ **Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám** (KPSVL), který umožňuje obcím spolupracujícím s ASZ exkluzivně podávat projekty do uzavřených nesoutěžních výzev, kde jsou pro ně předem alokovány značné finanční zdroje. Projektové poradenství¹ v rámci KPSVL se tak stává zásadní intervencí ASZ ovlivňující řešení sociálního začleňování v obcích.

2.1 Sociální vyloučení

Pod pojmem **sociální vyloučení** chápeme proces vylučování lidí nebo skupin lidí na okraj společnosti, do chudoby a izolace. Tento způsob vyloučení se projevuje na různých úrovních, např. sociální, prostorové, ekonomické či symbolické. Sociálně vyloučení se nacházejí v situaci, kdy mají ztížený přístup ke zdrojům běžně dostupným většině obyvatel, a zároveň s tím se snižuje jejich schopnost udržovat sociální kontakty s obyvateli mimo situaci sociálního vyloučení. Současně se snižuje možnost jejich participace na organizaci sociálního života a účasti v rozhodování. Se sociálním vyloučením je často spojena určitá míra stigmatizace ze strany většinové společnosti.

Mezi základní indikátory sociálního vyloučení patří materiální chudoba, dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na dávkách v hmotné nouzi, nízká kvalita a nejistota v bydlení, ztížený přístup ke kvalitnímu společnému vzdělávání, vysoká míra zadlužení, výskyt rizikového chování, kriminality a vysoká míra migrace. Kombinace těchto faktorů brání zasaženým jedincům či rodinám v integraci či plnohodnotném životě a na různých úrovních je vylučuje ze společnosti. Každý z uvedených aspektů sociálního vyloučení může být v různých lokalitách a u různých jejich obyvatel zastoupen v jiné míře. Různé kombinace intenzity těchto jevů pak vytvářejí charakter jednotlivých lokalit, které se stejně jako lokální kontext mnohdy výrazně liší.

Pokud dochází k vyšší koncentraci osob s kombinací několika nebo všech výše zmíněných ukazatelů, hovoříme o **sociálně vyloučené lokalitě** (SVL). Sociálně vyloučené lokality obvykle vznikají působením systémových aktérů či tržních mechanismů. Při jejich vzniku lze sledovat vnější příčiny tohoto procesu, jako jsou zákonné normy, tržní mechanismy a stanoviska zbytku společnosti, i faktory vnitřní, které se často mezigeneračně reprodukují (např. životní styl samotných sociálně vyloučených). Specifickou roli v sociálním vyloučení hraje etnicita. V českém kontextu se pak jedná o etnicitu romskou. Je však nutné důrazně se vyhradit proti zaměňování pojmu sociální vyloučení s příslušností k romskému etniku, stav vyloučení ze společnosti může postihnout kohokoliv nehlédě na jeho etnickou příslušnost.

¹ Projektovým poradenstvím v tomto smyslu rozumíme „odbornou podporu územních celků a jejich partnerů při přístupu k čerpání fondů EU, zejména v návaznosti na KPSV 2021+, včetně vydávání stanovisek o souladu projektů s PSZ“ (ASZ 2021).

Dopady sociálního vyloučení na oblast vzdělávání jsou komplexní a projevují se v několika rovinách. Obecně lze ale říct, že děti/žáci vyrůstající v prostředí sociálního vyloučení mají menší vzdělanostní šance a jsou častěji předurčeny ke školnímu neúspěchu než jejich vrstevníci.

3. Metodologie a cílová skupina

Předmětem evaluace je projekt „Inkluzivní a kvalitní vzdělávání v územích se sociálně vyloučenými lokalitami“. Hlavním cílem projektu je v zapojených obcích dosáhnout uplatnění principů kvalitního a inkluzivního vzdělávání (IKV) na participativním základě a vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení a rozvoj opatření vzniklých v průběhu projektu na lokální úrovni. Klíčové aktivity (KA) projektu představují realizační nástroje ASZ na místní úrovni (spolupráce s územím, podpora odborné spolupráce, aktivizace relevantních aktérů, metodická podpora a výzkumy, analýzy a evaluace). Realizací jednotlivých KA se vytvářejí výstupy, které mají kapacitní charakter. Je tím myšleno to, že nevyvolávají změny přímo ve školách či u jednotlivých dětí a žáků, ale vytvářejí předpoklad pro to, aby takové změny mohly nastat. Kapacitní charakter znamená, že vytvářejí dílčí předpoklady pro zvýšení schopnosti (znalostí, kompetencí, případně zdrojů) klíčových aktérů změny (obce a města, školy, neziskové organizace atd.) řešit identifikované věcné problémy. Výstupy klíčových aktivit jsou existence a činnost pracovní skupiny Vzdělávání (PS), Místní plán inkluze (MPI), projektové poradenství, vstupní analýza, komunikační plány, workshopy, semináře, stáže. Cílem evaluací je zhodnotit působení realizovaných aktivit v územích. Pro zhodnocení tohoto cíle je zapotřebí znát výsledky evaluace průběhu spolupráce, která je metodologicky koncipovaná jako a) analýza kritických míst průběhu spolupráce, b) analýza spokojenosti aktérů s působením ASZ a c) zhodnocení kvality spolupráce pracovních skupin. Výsledky evaluace průběhu spolupráce tak doplňují kontext, v němž se změna odehrávala.

Evaluace slouží partnerům jako reflexe dosavadní práce a směr dalšího vývoje v oblasti IKV. Pro vnitřní agenturní účely slouží evaluace jako zhodnocení přínosnosti působení v územích.

Samotná evaluace výsledků spolupráce se zaměřuje na aktivity ASZ, které byly v územích realizovány. Výsledková evaluace zjišťuje dopady, které mají krátkodobý nebo okamžitý dopad uskutečněných intervencí (oproti tomu dlouhodobé dopady vznikají v horizontu následujících let po skončení projektu). Za hlavní intervenci ASZ je považováno vytvoření MPI, proto cílem evaluace je zjistit, jak dokument ovlivnil aktivity aktérů pro rozvoj IKV.

Hlavní evaluační otázka: Jakou změnu podnítil dokument MPI mezi aktéry v území?

Evaluační zpráva zhodnocuje, nakolik se daří naplňovat MPI. Popisuje způsoby, jakými jsou cíle MPI realizovány a jaký charakter mají opatření realizovaná aktéry v daném území.

Vyhodnocení naplňování MPI odpovídá monitorovacímu postupu, všechny cíle (specifické) jsou vyhodnoceny dle kritérií míry naplňování, a tedy: zda jsou už naplněny, naplněny částečně, nebo nebyla vytvořena žádná opatření pro dosažení cílů.

Pro zhodnocení naplnění jednotlivých cílů je zapotřebí znát konkrétní postupy nebo opatření, která aktéři realizovali. V evaluaci se zaměřujeme na popis těchto aktivit, přičemž hlavním zdrojem dat jsou pro nás aktéři (většinou se jedná o ředitele/ředitelky škol, zástupce/zástupkyně škol, pracovníky NNO).

Výstupem analýzy je jednak zhodnocení charakteru opatření: zda se jednalo o opatření aktivizační, motivační, koordinační, vzdělávací, inovativní, udržující. Není vyloučen překryv daných charakteristik. Dále hodnotí cílenost opatření, na koho byla opatření zaměřena, zda se jednalo o podporu personální, přímou podporu pro žáky atd.

Tabulka 1 Vedlejší evaluační otázky a ukazatele

Vedlejší evaluační otázka - evaluační ukazatele	Typ dat	Dimenze
Na co cílí opatření, která vycházejí z MPI?	Kvalitativní	<ul style="list-style-type: none">• Pedagogický personál• Přímá podpora pro žáky a žačky, rodiče• Podpora komunikace a spolupráce• Technicko-materiální kapacity
Jaký je charakter změn, které vycházejí z MPI?	Kvalitativní	<ul style="list-style-type: none">• Aktivizační• Motivační• Koordináční• Vzdělávací• Personálně kapacitní• Inovativní• Udržující

Existence výsledků je zkoumána pomocí dvou evaluačních ukazatelů, kterými jsou cílenost opatření a charakter těchto opatření (viz výše). Pro formulování evaluačních ukazatelů byla využita logika teorie změny. Východiskem teorie změny je místní plán inkluze evaluované obce, který je analyzován logikou zachycenou na obrázku 1. Každé opatření nemusí mít, a obvykle nemá, svůj unikátní výsledek. Často má opatření více dopadů.

Obrázek 1 Postup při stanovování výsledků intervencí

Cílem evaluací je zhodnotit působení realizovaných aktivit v územích. Pro naplnění tohoto cíle čerpá analýza z výsledku evaluace průběhu spolupráce.

Při evaluaci ve městě Vsetín, která probíhala od listopadu 2020 do února 2021, byly využity následující **výzkumné metody a techniky**:

- a) **polostrukturované rozhovory** se 6 zástupci (dva ředitelé/ředitelky ZŠ a jedné MŠ, dále jeden zástupce města, dva zástupci NNO)
- b) **polostrukturovaný rozhovor** s KIV,
- c) **desk research**,
- d) **analýza dat**:
 - a. z veřejně přístupných zdrojů,
 - b. poskytnutých místními aktéry.

Tabulka 2 Harmonogram hodnocení výsledků spolupráce

Aktivita	Obsah činnosti	Datum
1. mikrotým + 1. kontrolní den	Nastavení a odsouhlasení postupu	Listopad 2020
Desk research	Sekundární analýza dat, zpracování dat z MŠMT	Listopad 2020
Evaluační design	Vytvoření evaluačního designu ve spolupráci s KIV a expertem na evaluaci: prověření cílů, tvorba teorie změny, formulace evaluačních otázek, výběr evaluačních metod a nástrojů, vytvoření sítě aktérů a identifikace komunikačních partnerů, určení frekvence sběru dat	Listopad 2020
Tvorba evaluačních nástrojů	Identifikace potřeb dané SVL, výběr a tvorba vhodných evaluačních nástrojů (dotazníky, scénář rozhovorů)	Prosinec 2020
Rekrutace respondentů	Oslovení a domluvení termínů rozhovorů	Prosinec 2020
Sběr dat (např. rozhovory s členy pracovní skupiny, tj. ředitelé/ředitelky MŠ, ZŠ, MAS, NNO působící v území, odbor školství a kultury, manažer MPI atd.)	Polostrukturované rozhovory	Leden 2021
Analýza dat	Čistění dat, triangulace, kódování etc.	Únor 2021
Psaní výzkumné zprávy	Formulace zjištění + doporučení	Duben/květen 2021

Zpracování připomínek od ASZ	Zpracování interních připomínek	Červen 2021
------------------------------	---------------------------------	-------------

4. Limity evaluace

Evaluace dopadů spolupráce ASZ a obcí se sociálně vyloučenými lokalitami naráží na několik zásadních limitů. Některé z nich jsou obecnými metodologickými problémy evaluace sociálních jevů, jiné se týkají specifík práce ASZ.

V úvodu je potřebné zmínit, že jde o interní evaluaci. Z povahy interní evaluace vyplývají možná rizika: ovlivnění komunikačních partnerů, reliability dat, příznivější a méně kritická analýza atd. Na odstranění těchto limitů existuje vnitřní kontrola pomocí mikrotýmů a expertního garanta na evaluace. Odbornost postupů evaluací je zároveň kontrolována interní oponentní skupinou. Existuje i externí kontrola v podobě externí průběžné evaluace zajištěné externími subjekty.

Specifickými omezeními vyplývajícími z povahy ASZ jako organizace a její činnosti, která jsme zmiňovali již v jedné z předchozích kapitol, je zejména rozpor mezi tím, že **primární cílovou skupinou ASZ je obec a místní institucionální aktéři**, avšak zvolená evaluační metoda šetří dopady intervencí na sociálně vyloučené osoby, které jsou pro ASZ sekundární, tedy nikoliv bezprostřední, cílovou skupinou. Již z tohoto východiska vyplývá, že činnost ASZ může mít pouze **zprostředkovaný vliv na vznik dopadů** v sociálně vyloučených lokalitách. Zásadní roli v jejich uskutečnění má aktivita místních aktérů, kterou může ASZ podpořit, nemůže ji však zastoupit.

Zároveň musíme vzít úvahu také limity související s aktuálními omezeními realizace inkluzivního vzdělávání. Do jeho vývoje, stejně jako obecně do vývoje společnosti, silně **intervenuje velké množství vnějších faktorů**, které ASZ, ale ani obce a jejich obyvatelé, nemohou nijak ovlivnit. K vnějším intervenujícím faktorům můžeme přiřadit i **systemové nastavení** jednotlivých politik státu, které determinuje možnosti řešení různých aspektů sociálního vyloučení. Další důležitou skutečností, kterou musíme mít na mysli při hodnocení spolupráce obcí s ASZ, je to, že integrační procesy jsou dlouhodobé povahy a jejich výsledky se projevují až po delší době, od intervencí tedy nelze očekávat okamžitý dopad a změny v sociálně vyloučených lokalitách.

Jiný limit prováděné evaluace představuje **nedostatek dostupných relevantních dat** takřka ve všech oblastech intervencí, a to především dat vztažených k malým územním jednotkám a k identifikovaným sociálně vyloučeným lokalitám. Data, která jsou poskytována místními aktéry, pak mívají různou strukturu, obsah i validitu. Navíc je obvykle nelze ověřit z jiných zdrojů.

S ohledem na uvedená obecná i specifická metodologická omezení je při evaluaci kladen důraz na **kvalitativní zkoumání**, které umožní podat hlubší kontextuální hodnocení dopadů intervencí a vytvořit co nejuvěrnější obraz stavu lokality.

5. Popis výchozího stavu vzdělávacího systému a kontextu v lokalitě

Před podepsáním memoranda o spolupráci města Vsetín a ASZ byl ze strany města Vsetín zájem o navázání spolupráce již předtím. Napoprvé byl ze strany ASZ zaujat odmítavý postoj a ke spolupráci nedošlo. Problematickou pro ASZ byla především situace v SVL Poschlá a postoje a vyjádření vedení města. Při podpisu memoranda se vedení města zavázalo ke korektnímu vyjadřování. Dle některých členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny se partnerům nedařilo tenhle závazek dodržet. Z tohoto důvodu došlo na Monitorovacím výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování² i k diskusi, zda ASZ má dále působit ve Vsetíně, která ale nevedla k hlasování.

Na začátku spolupráce byla oblast vzdělávání rozdělena do dvou skupin. K tomu rozdělení došlo na základě potřeb aktérů. Vyhodnotili, že témata a problémy jsou odlišné a pro otevírání témat a naplnění potřeb je vhodné pracovat odděleně. Jedna oblast se věnovala oblasti předškolního vzdělávání a druhá vzdělávání na základních školách.

V rámci strategického plánování byla pro oblast předškolního vzdělávání formulována priorita zvýšení podílu klíčových kompetencí u dětí sociálně znevýhodněných pro úspěšný přechod a působení na ZŠ. Aktéři se zaměřili na docházku dětí do MŠ, včasnou a kvalitní předškolní péči, propagaci tématu a podporu mezioborové spolupráce.

V období, kdy se psal MPI, byla na stole otázka legislativní změny, která by ukládala povinnost přijímat dvouleté děti do MŠ. Aktéři působící v oblasti předškolní péče měli obavy, zda budou mít dostatek personálních kapacit pro přijetí dětí. Obavy se nakonec nenaplnily, protože legislativní úprava nebyla přijata. Dnes činí podíl dvouletých dětí v MŠ 10 % ze všech dětí. Do roku 2018 přibýval počet dvouletých dětí v MŠ, v posledních dvou letech je vidět pokles, přičemž v okrese Vsetín není zaznamenán výrazný populační pokles (ČSÚ, 2016).

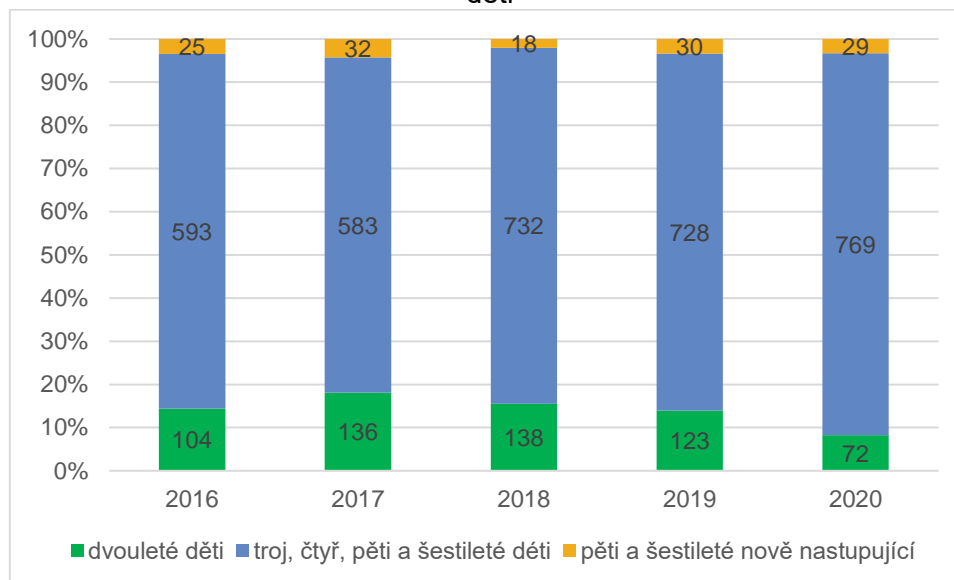
Z pohledu kvalitní přípravy k vzdělávání dětí se SVL je důležitá včasná péče. Důležité je, aby děti trávily v MŠ nebo předškolním klubu více než jeden rok. V grafu 1 je vidět, že počet dětí nastupujících do MŠ ve věku pět nebo šest let se drží na úrovni 20–30 dětí. Z pohledu kapacit škol se jedná o 5% zastoupení.

² Zápis č. 1/2017 ze zasedání Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování dne 15. května 2017.

U speciálních tříd MŠ je od roku 2015/2016 vidět posun, zde se snižuje počet dětí, které přicházejí do MŠ ve věku pěti nebo šesti let, viz graf 2.

Graf 1 Složení dětí v běžných třídách MŠ se zaměřením na pěti- a šestileté nově nastupující děti

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT S01).

Ve Vsetíně působí od roku 2016 předškolní klub Pramínek, ze kterého děti nastupují do vícero MŠ. Část dětí, která nastupuje do MŠ ve věku pěti let, má už tedy zkušenost s předškolní péčí. Kapacita předškolního klubu však nepokrývá celkový počet dětí nastupujících do MŠ ve věku pěti let. Dle zástupkyně města se stává jen velmi ojediněle, že by děti nenastoupily do povinného ročníku předškolní přípravy. Situaci MŠ, co se týká podílu starších dětí, které přicházejí do MŠ, můžeme označit za relativně stabilní, jedná se o poměrně velké zastoupení nově nastupujících pěti- a šestiletých dětí do MŠ. Počet dětí přesahuje velikost jedné třídy na základní škole. Indikátorem kvalitní předškolní péče je množství žáků či žaček propadnuvších v první třídě. V tabulce 3 uvádíme jednotlivé počty žáků/žaček v letech.

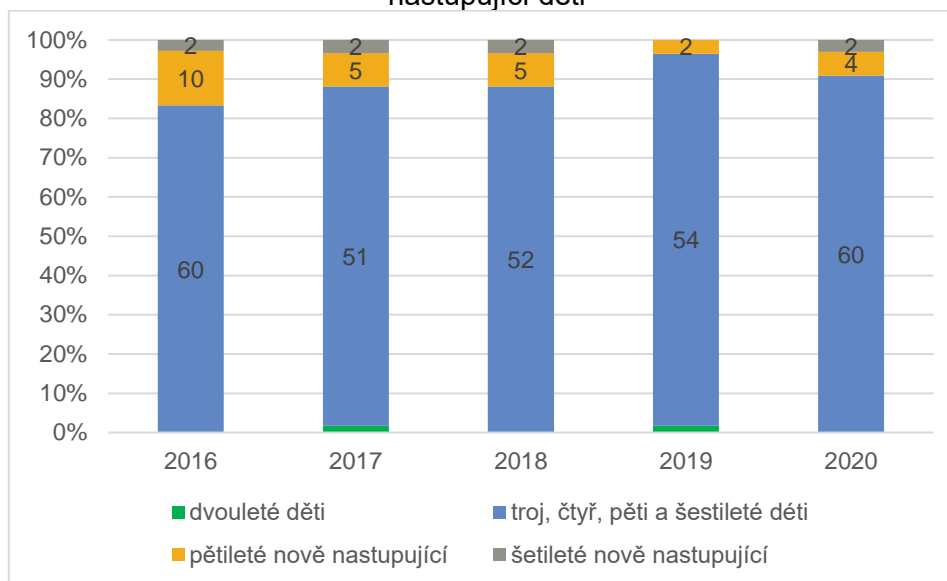
Tabulka 3 Počty žáků a žaček propadnuvších v 1. ročníku ZŠ v letech 2015/2016 – 2019/2020

Školní rok	Počet Ž
2015/2016	0
2016/2017	1
2017/2018	4
2018/2019	1
2019/2020	0

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT M03).

Graf 2 Složení dětí ve speciálních třídách MŠ se zaměřením na pěti- a šestileté nově nastupující děti

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT S01).

V oblasti vzdělávání na ZŠ byly vytyčeny dvě priority:

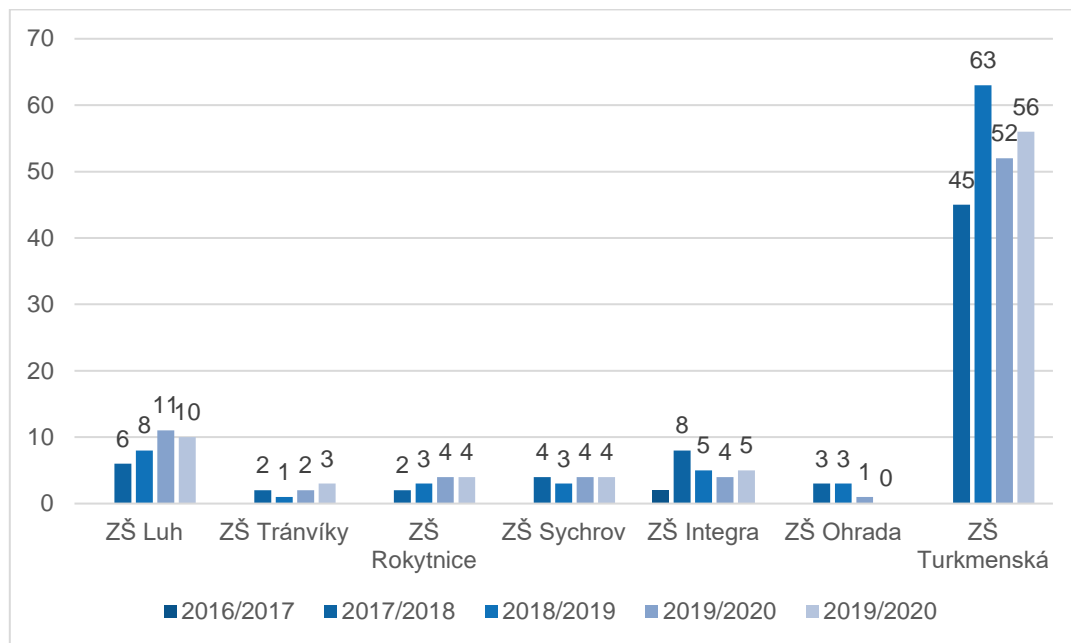
- Odpovídající podíl dětí sociálně znevýhodněných v běžném vzdělávacím proudu a prevence koncentrace na jednotlivé školy.
- Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na ZŠ a jejich úspěšný přechod na další stupeň vzdělávání.

V grafu 3 jsou prezentovány počty dětí s přiznaným SVP z důvodu KŽV³ na jednotlivých ZŠ. Z celkového počtu dětí s identifikovanými KŽV je více než 60 % žactva vzděláváno na ZŠ Turkmenská, která je školou zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona. Vývoj začleňování dětí s KŽV do běžných ZŠ je ve Vsetíně stabilní, a tedy většina žactva s KŽV se vzdělává mimo hlavní vzdělávací proud. Ve školním roce 2015/2016 bylo nejvíce dětí na ZŠ Integra (32 %) a ZŠ Luh (24 %). Dnes je nejvíce žáků a žaček na ZŠ Luh (38 %), přičemž na ZŠ Luh jsou zřízeny dvě speciální třídy pro žáky s vadami řeči a dvě speciální třídy na druhém stupni pro žáky s LMP a kombinovanými vadami.

³ Rozumí se žáci se speciálními vzdělávacími potřebami z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek.

Graf 3 Rozložení dětí s identifikovanými KŽV do jednotlivých běžných základních škol ve vybraných letech 2016–2020

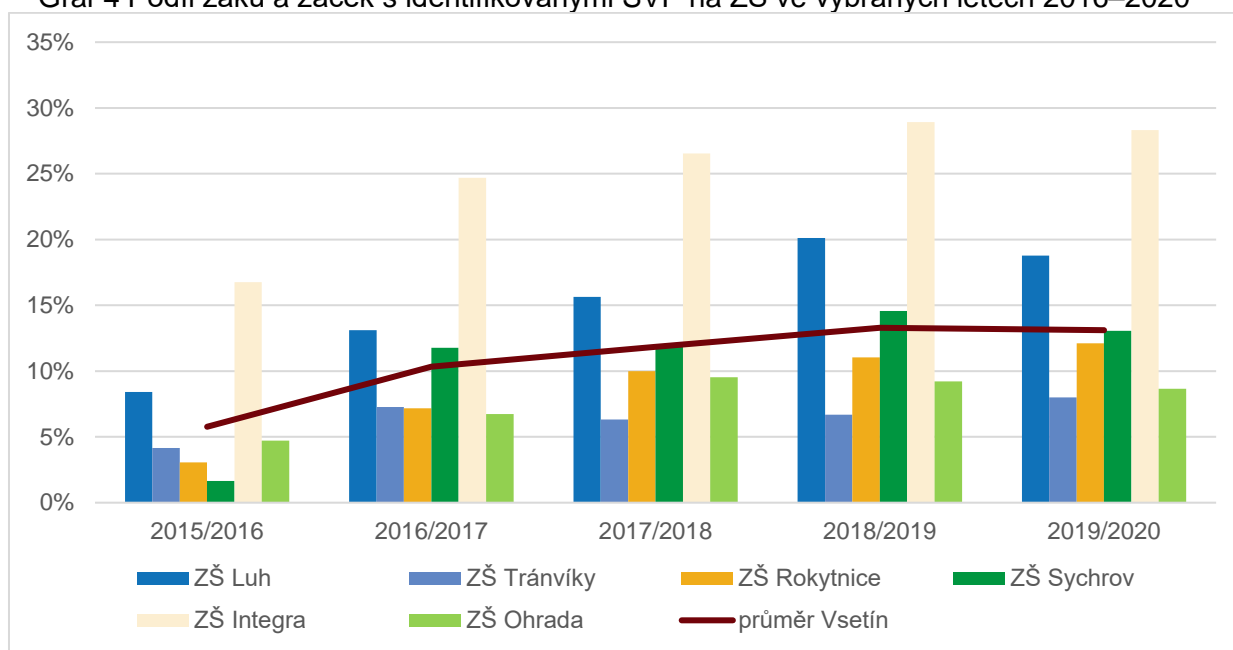

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT S01).

Včasná identifikace SVP žáků a žaček je nezbytná pro podporu žáků a žaček a jejich úspěšné fungování v rámci vzdělávacího procesu. Na všech školách je vidět nárůst identifikace SVP žactva. Jedná se o trend, který souvisí i s postupným vydáváním doporučení PPP od roku 2016, kdy pro velkou část žactva byla opětovně vydávána PO kvůli změně legislativy. Dále i samotné školy zlepšily schopnost identifikovat SVP žactva. Značnou změnu je vidět na škole ZŠ Sychrov, kde v roce 2015/2016 bylo jenom 5 žáků nebo žaček se SVP a v roce 2018/2019 jich bylo 60.

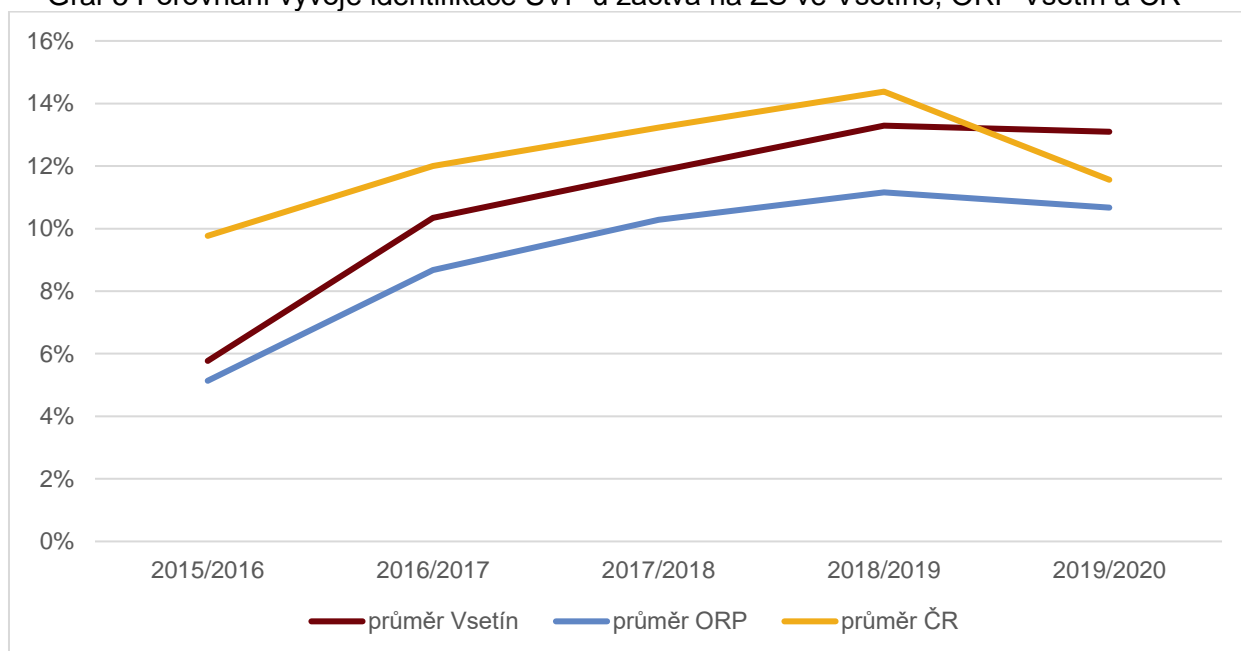
Graf 4 Podíl žáků a žaček s identifikovanými SVP na ZŠ ve vybraných letech 2016–2020

Zdroj: vlastní zpracování (výkazy MŠMT M08)

Zastoupení žáků a žaček se SVP v roce 2018/2019 odpovídalo průměru v ČR. Celkově je vidět, že v rámci ORP Vsetín má méně žáků a žaček identifikovány SVP. Dvě ZŠ (ZŠ Trávníky, ZŠ Ohrada) v roce 2019/2020 nepracovaly ani s průměrným zastoupením žáků a žaček se SVP. Průměr identifikace SVP ve Vsetíně výrazně zvyšuje ZŠ Integra, v posledních letech i ZŠ Luh. ZŠ Integra se zaměřuje na práci s dětmi se SVP a ZŠ Luh má zřízeny speciální třídy.

Graf 5 Porovnání vývoje identifikace SVP u žactva na ZŠ ve Vsetíně, ORP Vsetín a ČR

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT M08).

Tabulka 4 Obsazenost pedagogických a nepedagogických kapacit na jednotlivých ZŠ ve vybraných letech 2015/2016 – 2019/2020

ZŠ	pozice	Školní rok				
		2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
ZŠ Luh	speciální pedagog	0,5	0,5	0	0,6	0
	psycholog	0	0	0,5	0,5	0,5
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
	asistent pedagoga ⁴	2,37 (27)	5,5 (15,09)	7 (11,57)	7 (12,71)	6,67 (12,89)
ZŠ Tránvíky	speciální pedagog	0	0,5	0	0	0
	psycholog	0	0	0	0	0
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	obsazena
	asistent pedagoga	0,7 (32,86)	0,83 (48,19)	2,97 (11,48)	2,22 (15,77)	1,4 (30)
ZŠ Rokytnice	speciální pedagog	0	0	0	0	0,5
	psycholog	0	0	0	0	0
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
	asistent pedagoga	1,54 (8,44)	4,5 (7,11)	2,64 (16,67)	4,75 (10,53)	4,75 (11,58)
ZŠ Sychrov	speciální pedagog	0	0	0	1	1
	psycholog	0	0	0	0,5	0,5
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	obsazena
	asistent pedagoga	2 (2,5)	3,75 (10,13)	9,28 (4,85)	12,2 (4,92)	11,02 (4,99)
ZŠ Integra	speciální pedagog	0,7	0	0,77	0,73	0,73
	psycholog	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
	asistent pedagoga	8 (5,63)	8,58 (6,76)	8,38 (7,52)	8,35 (7,66)	8,25 (6,67)
ZŠ Ohrada	speciální pedagog	0	0	0	0	0
	psycholog	0	0	0	0	0
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	obsazena
	asistent pedagoga	0	2,75 (11,27)	3 (14,67)	3 (14,67)	3,89 (10,8)
ZŠ Turkmenská	speciální pedagog	0	0	0	0	0
	psycholog	0	0	0	0	0
	školní asistent	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno	nezjištěno
	asistent pedagoga	8,28 (5,63)	16,4 (6,76)	18,19 (7,52)	11,82 (7,66)	13,26 (6,67)

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT R13, M03 a stránky škol).

⁴ Číslo značí velikost úvazku AP a číslo v závorce značí počet dětí se SVP na jednoho AP.

V tabulce 5 je prezentován vývoj předčasných odchodů ze ZŠ v letech 2015/201 – 2019/2020. Situace na školách je značně proměnlivá. O nízkém či raritním počtu předčasných odchodů ze vzdělávání ve vybraném období 2015/2016 – 2019/2020 můžeme hovořit v případě ZŠ Rokytnice (v roce 2016/2017), ZŠ Integra (v roce 2019/2020) a ZŠ Ohrada (2017/2018 a 2018/2019).

ZŠ Integra disponuje již delší dobu pozicí psychologa a poslední tři roky má na 0,7 úvazku speciálního psychologa. V přepočtu na žactvo připadá na jednoho AP přibližně 7 žáků či žaček. Škola se prezentuje jako škola, která vytváří podmínky pro společné vzdělávání dětí zdravých a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Této ideji odpovídá i zastoupení dětí se SVP a zmiňované personální kapacity.

ZŠ Rokytnice se potýkala s předčasnými odchody v roce 2016/2017, kdy dva žáci ukončili PŠD v nižším ročníku než devátém. Škola nemá a ani neměla obsazenou pozici psychologa, v posledním roce na škole přibyla pozice speciálního pedagoga na 0,5 úvazku. Na škole přibývají žáci a žačky se SVP.

ZŠ Ohrada disponuje nejmenším počtem AP, avšak při přepočtu na žáky a žačky se SVP je škola kapacitním vybavením AP obdobná ZŠ Rokytnice. Na škole není zřízena pozice školního psychologa ani speciálního pedagoga a škola má pověst spíše náročné školy, ze které žactvo nastupuje na víceletá gymnázia. Úroveň předčasných odchodů ze vzdělávání je nízká.

Ostatní školy se s předčasnými odchody potýkají častěji. V roce 2018/2019 na ZŠ Luh téměř každý sedmý žák či žačka běžných tříd ukončili PŠD v nižším než devátém ročníku. V případě speciálních tříd byly zaznamenány předčasné odchody v 8. ročníku ve dvou letech, a to ve školním roce 2017/2018 jeden žák nebo žačka a ve školním roce 2015/2016 také jeden žák nebo žačka. Škola disponuje v posledních třech letech pozicí školního psychologa a v letech 2017/2018 a 2018/2019 působil na škole speciální pedagog. Na jednoho AP připadá přibližně 13 žáků či žaček se SVP.

V posledních dvou letech výrazně narostly předčasné odchody na ZŠ Sychrov, škola disponuje relativně velkým počtem AP, v přepočtu na žáky a žačky je to 5 žáků či žaček se SVP na jednoho AP, současně má škola 0,5 úvazku na psychologa a jeden úvazek speciálního pedagoga.

ZŠ Trávníky je školou, která má nízkou míru identifikace SVP žáků a žaček, zároveň se škola řadí mezi školy, které mají spíše vyšší předčasné odchody ze vzdělávání než ostatní školy v obci. Na škole nepůsobí psycholog, v roce 2017 měli na 0,5 úvazek speciálního pedagoga. Oproti jiným školám disponují dvěma metodikami prevence sociálně patologických jevů. Na škole se potýkají s problémovým chováním, již v roce 2015/2016 byl zaznamenán nárůst kázeňských opatření a snížených známek z chování. Tento trend pokračoval i v roce 2017/2018.

Tabulka 5 Předčasné odchody ze ZŠ ve vybraných letech 2015/2016 – 2019/2020

Název školy	Školní rok				
	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
ZŠ Luh	5,9 %	5,6 %	1,8 %	14,3 %	0 %
ZŠ Trávníky	1,6 %	0 %	3,9 %	4,7 %	1,9 %
ZŠ Rokytnice	0 %	4,9 %	0 %	0 %	0 %
ZŠ Sychrov	3,4 %	0 %	0 %	7,1 %	7 %
ZŠ Integra	0 %	0 %	0 %	0 %	5 %
ZŠ Ohrada	0 %	0 %	2,3 %	2 %	0 %
ZŠ Turkmenská	13,3 %	22,2 %	30 %	18,2 %	16,6 %
Průměr ORP Vsetín	1,8 %	1,7 %	0,9 %	3,3 %	1,8 %
Průměr ČR	4,5 %	4,6 %	4,5 %	4,5 %	4,3 %

Zdroj: Vlastní zpracování (výkazy MŠMT M08).

Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění

Zástupci a aktéři v oblasti vzdělávání města Vsetín sestavili tři hlavní priority pro rozvoj inkluzivního a kvalitního vzdělávání.

PRIORITY V OBLASTI VZDĚLÁVÁNÍ

1. Zvýšení podílu klíčových kompetencí u dětí sociálně znevýhodněných pro úspěšný přechod a působení na ZŠ.
2. Odpovídající podíl dětí sociálně znevýhodněných v běžném vzdělávacím proudu a prevence koncentrace na jednotlivé školy.
3. Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na ZŠ a jejich úspěšný přechod na další stupeň vzdělávání.

Cílenost opatření, a tedy i strategických cílů byla v MPI strukturována do dvou oblastí, na které se MPI zaměřoval. Tyto oblasti odpovídaly původnímu rozdělení pracovních skupin na dvě části. Těmito oblastmi jsou předškolní vzdělávání a vzdělávání na základních školách.

OBLAST PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci předškolního vzdělávání byla vytyčena priorita pro podporu kompetencí, které dětem umožní úspěšný přechod na základní školy. V rámci naplňování priority byly sestaveny čtyři strategické a šest specifických cílů.

STRATEGICKÉ CÍLE⁵

1. Soustavná docházka dětí do MŠ
2. Podpora kvalitní předškolní přípravy a včasná péče o děti s nutností individuálního přístupu (vč. dvouletých, s jazykovou bariérou atd.)
3. Přiblížení a propagace tématu předškolního vzdělávání
4. Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce

Soustavná docházka dětí do MŠ po dobu více než jeden rok podporuje školní zralost dětí a začlenění do kolektivu. K podpoře školní zralosti a připravenosti dětí do škol byl od roku 2016 zřízen Českou Diakonií předškolní klub Pramínek. Předškolní klub získal zázemí v prostředí NZDM v SVL Poschlá, kde se dětem věnují odpoledne. Předškolní klub je otevřen v dopolední části od 8:30 do 11:30. Dětem se věnují na základě vlastní metodiky. Pro děti je vytvořen prostor pro spontánní hry a rituály komunitního kruhu. V průběhu dne mají vymezeno téma, ke kterému dělají edukativní hry na podporu hrubé a jemné motoriky. V rámci klubu jsou jasně stanovena pravidla, která se podle zaměstnankyně klubu daří naplňovat. Zpočátku měli problémy s časem a dochvilností, rodiče dávali dětem nevhodnou stravu (brambůrky apod.). Nepožadují přezůvky. Předškolní klub pracuje i s rodiči, usiluje o budování zodpovědnosti a posilování rodičovských kompetencí.

Opatřením zaměřeným na podporu soustavné docházky dětí do MŠ je vyhláška obecně závazné povahy z roku 2017, která definuje spádovost mateřských škol. Tato vyhláška navazovala na evaluaci spádovosti mateřských škol. Podkladem byly informace o trvalém pobytu a evidenci nájemníků. V rámci evaluace město usilovalo o vyhodnocení spádovosti z pohledu zastoupení dětí se SVL. Snahou bylo nastavit takovou spádovost, aby nedocházelo ke koncentraci dětí se SVL do jedné školy, kterou předtím byla MŠ Trávníky. Město neopomnělo při nastavování spádovosti myslet i na možnosti dopravy a řešilo i rozvoz dětí. Dnes jsou děti ze SVL převážně na čtyřech MŠ: Trávníky, Benátky, Sychrov, Kobzáňova.

Následující tabulka obsahuje přehled cílů a aktivit definovaných v MPI města Vsetín pro podporu prvního strategického cíle. Stupeň realizace opatření je vyznačen barvami – zelená pro naplněná opatření, červená pro nenaplněná a žlutá pro částečně naplněná opatření.

⁵ Pro strategické cíle je v MPI používáno označení Obecný cíl.

Tabulka 6 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast předškolního vzdělávání

STRATEGICKÝ CÍL 1.1	Soustavná docházka dětí do MŠ
SPECIFICKÝ CÍL 1.1	Posílení práce s rodičem dítěte
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.1.1 Informovaný rodič a posilování zdravých vztahů a komunikace rodič – dítě	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece.
Cílenost opatření: rodiče a děti Charakter opatření: aktivizační a motivační	
1.1.1.2 Podpora vzniku a fungování předškolních nízkoprahových zařízení dostupných pro všechny	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece.
Cílenost opatření: děti Charakter opatření: aktivizační a motivační	
SPECIFICKÝ CÍL 1.2	Posílení místní a časové dostupnosti do MŠ
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.2.1 Evaluace spádovosti MŠ	Splněno. Pravidelně realizuje odbor školství a kultury o nastavení spádovosti.

Soustavná docházka dětí do MŠ

Ve Vsetíně funguje od roku 2016 předškolní klub, který usiluje o kvalitní předškolní přípravu a péči o děti v SVL Poschlá. Předškolní klub pracuje i s rodiči dětí a snaží se o budování zodpovědnosti a zlepšování rodičovských kompetencí. Děti z předškolního klubu jsou následně začleněny do MŠ, díky nastavení spádových obvodů nepokračují všechny děti na jedné MŠ, a nedochází tak ke koncentrací dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Dalším strategickým cílem je Podpora kvalitní předškolní přípravy a včasná péče o děti s nutností individuálního přístupu (vč. dvouletých, s jazyk. bariérou atd.). Pro naplnění tohoto cíle byla naplánována aktivita sběr dat a monitoring dětí ohrožených školním neúspěchem v důsledku absence předškolní přípravy. Dle zástupců města dnes všechny děti absolvují předškolní vzdělávání. Ojediněle děti z odlehklých částí nenastoupí do předškolní přípravy, avšak dobře funguje spolupráce lékařů/lékařek, kteří o takových případech město informují.

Zástupci města měli na počátku spolupráce s ASZ vysoko nastavené očekávání ohledně získání zdrojů na financování oblasti vzdělávání. Pod patronací města měl vzniknout velký projekt, který by zaštiťoval více aktivit a opatření, které se ovšem dnes nepodařilo realizovat. Příkladem jedné takové aktivity je zřízení koordinátora pro předškolní vzdělávání a přechod na ZŠ.

V rámci čerpání financí byly úspěšné dvě NNO. Jednou z nich je Česká Diakonie, která realizuje projekt Od pramínku k řece. Pod tímto projektem se podařilo zřídit předškolní klub, dále byly podpořeny i pedagogické pracovnice, které byly proškoleny a účastní se supervize. Děti navštěvující předškolní klub nejsou následně koncentrovány v jedné MŠ, ale pokračují v předškolním vzdělávání ve spádových mateřských školách.

Tabulka 7 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast předškolního vzdělávání

STRATEGICKÝ CÍL 1.2	Podpora kvalitní předškolní přípravy a včasná péče o děti s nutností individuálního přístupu (vč. 2letých, s jazykovou bariérou atd.)
SPECIFICKÝ CÍL 1.2.1	Zavedení nových nástrojů monitoringu a podpory odborných personálních kapacit
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.2.1.1 Sběr dat a monitoring dětí ohrožených školním neúspěchem v důsledku absence předškolní přípravy a jejich koncentrace na jednotlivé MŠ	Splněno. Vyhodnocuje odbor školství a kultury. V roce 2019 realizoval výzkum KAP.
1.2.1.2. Posílení odborných personálních kapacit pro zajištění inkluzivního předškolního vzdělávání (mj. koordinátor pro předškolní vzdělávání a přechod na ZŠ)	Nesplněno.

pokračování tabulky z předchozí strany

SPECIFICKÝ CÍL 1.2.2	Metodická podpora a vzdělávání pracovníků MŠ
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.2.2.1 Vzdělávání pedagogů (alternativní přístupy, nové metody, práce s 2letými dětmi)	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece.
Cílenost opatření: pedagogický personál Charakter opatření: vzdělávací	
1.2.2.2 Supervize pro pedagogy	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece Cílový indikátor: 36 hod, 3 pracovníci předškolního klubu
Cílenost opatření: pedagogický personál Charakter opatření: psychohygiena	

Podpora kvalitní předškolní přípravy a včasná péče o děti s nutností individuálního přístupu

Pro podporu kvalitní předškolní přípravy se zdařilo realizovat tři aktivity. Vzhledem k tomu, že se městu nepodařilo úspěšně podat projekt, v obci nebyly finanční prostředky, které by podporovaly mezioborovou spolupráci a intervenovaly by při přechodu dětí z MŠ na ZŠ. V oblasti předškolní přípravy je zřízen předškolní klub, který připravuje děti na nástup do MŠ. Děti nejsou koncentrovány na jedné MŠ.

Další cíl v oblasti předškolního vzdělávání byl zaměřen na PR aktivity; zde je klíčovým aktérem město nebo aktivity realizovány pod MAP II. Dle zástupců města jsou dobře nastaveny vztahy a kontakty, díky kterým je oblast vzdělávání propagována v místním tisku nebo televizi.

V rámci aktivit projektu Od pramínku k řece jsou realizovány aktivity pro rodiče. MŠ uspořádávají i společné aktivity, kdy se setkávají děti ze všech MŠ.

Tabulka 8 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 3 pro oblast předškolního vzdělávání

STRATEGICKÝ CÍL 1.3	Přiblížení a propagace tématu předškolního vzdělávání
SPECIFICKÝ CÍL 1.3.1	Zavedení nových nástrojů na podporu propagace a zpřístupnění tématu předškolního vzdělávání na lokální úrovni
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.3.1.1 Posílení povědomí o tématech předškolního vzdělávání na lokální úrovni – Realizace PR aktivit zaměřených na předškolní vzdělávání	Splněno. Probíhá pravidelná publicita oblasti vzdělávání.
Cílenost opatření: veřejnost Charakter opatření: informační	
1.3.1.2 Zpřístupnění MŠ pro rodiče/veřejnost (adaptační dny)	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece. Cílový indikátor: 18 specifických programů pro rodiče
Cílenost opatření: veřejnost, rodiče dětí Charakter opatření: informační	
1.3.1.3 Nastavení jednotných forem časového fungování a dalších vzdělávacích institucí – „vstřícnost vůči rodičům ve výběru“	Nezjištěno, neaktuální a nerelevantní informace vzhledem v pandemické situaci.
1.3.1.4 Nastavení efektivní mezioborové spolupráce a vzájemného sdílení informací	Splněno. Zaštiťuje odbor školství a kultury.
Cílenost opatření: odborníci v oblasti vzdělávání Charakter opatření: kooperativní	

Přiblížení a propagace tématu předškolního vzdělávání

Podmínky pro propagaci tématu vzdělávání jsou dobré, město mělo možnost propagovat danou oblast v regionální televizi a místním tisku.

Poslední strategický cíl, který byl v MPI formulován pro oblast předškolního vzdělávání, se zaměřuje na mezioborovou spolupráci subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů mezi školou, rodinou a dalšími institucemi. Jedná se i o reakci na výskyt problémového chování žáků či žaček na ZŠ. V některých případech se jednalo o situace, ve kterých bylo zapotřebí zapojit instituce OSPOD. Vznikl tak konflikt mezi pravidly, kterými se má řídit OSPOD, a pravomocemi ředitelů nebo ředitelky ZŠ. Odbor školství a kultury proto zpracoval metodiku, jak postupovat v podobných případech. Školy využívají služby facilitace, mediace a supervize.

Tabulka 9 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 4 pro oblast předškolního vzdělávání

STRATEGICKÝ CÍL 1.4	Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce
SPECIFICKÝ CÍL 1.4.1	Posílení spolupráce a komunikace vzdělávacích institucí se sociálními službami/sociální oblastí
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
1.4.1.1 Nastavení efektivní mezioborové spolupráce a vzájemného sdílení informací – rozšíření stávajících platforem o sdílení o mezioborový přínos	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece. Je sledán proaktivní přístup odboru školství a kultury.
Cílenost opatření: Charakter opatření: kooperativní	
1.4.1.2 Realizace „případových konferencí“ za účasti relevantních aktérů	Nezjištěno, kvůli citlivosti informací.

Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce

Na některých ZŠ zaznamenali vyšší výskyt problémového chování žáků a žaček. Jednalo se o problémy, kdy bylo nutné zapojit OSPOD nebo policii. Jednalo se o individuální případy, se kterými se nepotýkají všechny školy. Na základě dané situace vznikla metodika, jak postupovat v obdobném případě.

OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

Pro oblast vzdělávání na základních školách byly v MPI stanoveny dvě priority:

1. Odpovídající podíl dětí sociálně znevýhodněných v běžném vzdělávacím proudu a prevence koncentrace na jednotlivé školy.
2. Úspěšné fungování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí na ZŠ a jejich úspěšný přechod na další stupeň vzdělávání. V rámci první priority byly formulovány čtyři strategické cíle a pro druhou prioritu tři strategické cíle.

STRATEGICKÉ CÍLE

- Posilování rodičovských kompetencí pro dostatečnou podporu dítěte ve vzdělávání (priorita 2)
- Prevence školní neúspěšnosti v důsledku koncentrace dětí sociálně znevýhodněných na vybranou školu (priorita 2)
- Přiblížení a propagace tématu společného vzdělávání na lokální úrovni (priorita 2)
- Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce (priorita 2)
- Podpora kvalitní školní přípravy dítěte ze sociálně znevýhodněného prostředí a jeho úspěšné fungování a absolvování ZŠ (priorita 3)
- Posílení odborných personálních kapacit v ZŠ pro zajištění inkluzivního vzdělávání pedagogů a metodické vedení pedagogických pracovníků na ZŠ (priorita 3)
- Kvalitní dostupné volnočasové aktivity pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí (priorita 3)

V oblasti posilování rodičovských kompetencí působí aktivity projektu V Sideře se učíme jinak. Projekt je zastřešen NNO Charita Vsetín. S ostatními aktivitami mají zkušenosti delší dobu, věnují se jim přes osm let. Pro podporu rodičů se v Charitě rozhodli na základě výzvy, v jejímž rámci byl projekt podán.

Během trvání projektů je naplánováno 21 setkání, tedy 7 setkání v průběhu roku. V rámci těchto setkání se řeší témata, jakými jsou například čtenářská gramotnost, finanční gramotnost nebo i volnočasové aktivity. Rodiče by se měli účastnit všech setkání, a tedy všech témat.

Tabulka 10 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 2.1	Posilování rodičovských kompetencí pro dostatečnou podporu dítěte ve vzdělávání
SPECIFICKÝ CÍL 2.1.1	Vzdělávání a informovanost rodičů dětí sociálně znevýhodněných v posilování kompetencí vedoucích k podpoře – vzdělávání dítěte
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
2.1.1.1 Pořádání kulturně vzdělávacích akcí pro rodiče	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu V Sideře se učíme jinak.
Cílenost opatření: rodiče Charakter opatření: aktivizační, motivační	

Posilování rodičovských kompetencí pro dostatečnou podporu dítěte ve vzdělávání

Díky projektu v Sideře se učíme jinak je pozornost věnována i posilování rodičovských kompetencí. Po ukončení projektu by mělo podporu obdržet 40 rodičů, kteří absolvují 7 vzdělávacích setkání.

Jako opatření na podporu prevence školní neúspěšnosti byl naplánován sběr dat a monitoring dětí ohrožených školním neúspěchem. Na základě dostupných dat není možné jasně zhodnotit naplněnost cíle, a tedy zabránění koncentraci na jedné škole. Ve Vsetíně není přítomnost jedné školy, na které by byla vyšší koncentrace školní neúspěšnosti. V posledních letech narostl počet dětí, které opustí ZŠ z nižšího ročníku než devátého, na ZŠ Sychrov. S neúspěšností ve studiu na ZŠ se potýkají na ZŠ Trávníky a ZŠ Luh.

Dále dle údajů, které školy vykazují, jsou žáci a žačky s přiznanými SVP z důvodů KŽV nejčastěji na ZŠ Turkmenská, a tedy nejsou zařazováni do běžných tříd.

Tabulka 11 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 2.2	Prevence školní neúspěšnosti v důsledku koncentrace dětí sociálně znevýhodněných na vybranou školu
SPECIFICKÝ CÍL 2.2.1	Zavedení nových nástrojů monitoringu a podpory odborných personálních kapacit
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
2.2.1.1 Sběr dat a monitoring dětí ohrožených školním neúspěchem v důsledku absence kvalitní školní přípravy a jejich koncentrace na jednotlivé ZŠ	Splněno. Data vyhodnocoval odbor školství a kultury

Prevence školní neúspěšnosti v důsledku koncentrace dětí sociálně znevýhodněných na vybranou školu

Největší část dětí s identifikovanými KŽV je vzdělávána na ZŠ Turkmenská. Jedná se o školu zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona. Další ZŠ, na kterou dochází větší podíl těchto žáků, je ZŠ Luh. V minulosti měla ZŠ Trávníky obavy z pověsti romské školy, podíl žáků s KŽV na škole ovšem není vysoký. Je tedy možné konstatovat, že ke koncentraci dětí s KŽV dochází nebo nejsou dobře identifikovány SVP na ZŠ.

Tabulka 12 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 3 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 2.3	Přiblížení a propagace tématu společného vzdělávání na lokální úrovni
SPECIFICKÝ CÍL 2.3.1	Posílení povědomí o tématech, možnostech vzdělávání na lokální úrovni
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
2.3.1.1 Realizace PR aktivit zaměřených na společné a kvalitní vzdělávání	Splněno. Na podporu PR aktivit byly realizovány kulaté stoly, veřejné setkání a odborné vzdělávání.
2.3.1.2 Zpřístupnění ZŠ pro rodiče/veřejnost (realizace dnů otevřených dveří)	Splněno. Realizace dnů otevřených dveří.
Cílenost opatření: rodiče a veřejnost Charakter opatření: informační	
2.3.1.3 Nastavení jednotných forem časového fungování a dalších vzdělávacích institucí – „vstřícnost vůči rodičům ve výběru“	Nezjištěno.

Přiblížení a propagace tématu společného vzdělávání na lokální úrovni

Podmínky pro propagaci tématu vzdělávání jsou dobré, město mělo možnost propagovat danou oblast v regionální televizi a místním tisku. V rámci aktivit MAP II byla uspořádána veřejná setkání a kulaté stoly.

Na podporu mezioborové spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů jsou dostupné personální kapacity, na základních školách jsou to školní asistenti/asistentky (financování ze Šablón) a Diakonie Vsetín poskytuje doprovod pro rodiče při jednáních s institucemi.

Důležitou institucí v rámci vzdělávání jsou PPP a SPC, jsou klíčovými aktéry při posouzení míry SVP. Po roce 2016 byly PPP a SPC přehlceny žádostmi o posudky. Tato situace se dotkla dětí ve Vsetíně, identifikace SVP se zlepšila, avšak např. ZŠ Trávníky má nízké zastoupení žactva se SVP oproti ostatním ZŠ. Žáci a žačky ze Vsetína navštěvují PPP v Rožnově pod Radhoštěm, SPC ve Zlíně a PPP v Kroměříži. Pro podporu spolupráce byly organizovány kulaté stoly.

Tabulka 13 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 4 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 2.4	Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce
SPECIFICKÝ CÍL 2.4.1	Posílení spolupráce a komunikace vzdělávacích institucí se sociálními službami/sociální oblastí
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
2.4.1.1 Podpora v komunikaci s rodiči/veřejností při komunikování témat předškolního inkluzivního vzdělávání	Splněno. Zřízená pozice školního asistenta – ZŠ Trávníky, ZŠ Sychrov, ZŠ Ohrada. Diakonie doprovází rodiče při jednání s institucemi.
Cílenost opatření: rodiče Charakter opatření: komunikace	
SPECIFICKÝ CÍL 2.4.2	Zefektivnění systému spolupráce s PPP a dalšími aktéry
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
2.4.2.1 Nastavení efektivní mezioborové spolupráce a vzájemného sdílení informací	Splněno. Byly realizovány kulaté stoly pro PPP, SPC a OSPOD v rámci spolupráce ASZ a MAP.
Cílenost opatření: školy, PPP, SPC a OSPOD Charakter opatření: kooperace	

Mezioborová spolupráce subjektů pro zlepšení komunikace při řešení problémů škola-rodina-další instituce

Mezioborovou spoluprací se snaží některé školy podpořit personálními kapacitami školního asistenta/asistentky. V rámci zapojení aktérů do mezioborové spolupráce byly realizovány kulaté stoly, kde cílovou skupinou byly PPP, SPC a OSPOD. Aktivity proběhly ve spolupráci s MAP II.

V MPI byly ustanoveny dvě aktivity pro podporu kvalitní školní přípravy dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, obě aktivity byly zaměřeny na doučování. Děti tak mohly volit mezi formálním doučováním ve škole a neformálním doučováním například v NNO. Obě již zmíněné NNO doučování realizují.

Tabulka 14 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 1 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 3.1	Podpora kvalitní školní přípravy dítěte ze sociálně znevýhodněného prostředí a jeho úspěšné fungování a absolvování ZŠ
SPECIFICKÝ CÍL 3.1.1	Doučovací aktivity v prostředí příhodném pro žáka ze sociálně znevýhodněného prostředí
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
3.1.1.1 Doučování v rámci neformálního vzdělávání	Splněno. Způsob plnění prostřednictvím projektu Od pramínku k řece Cílový indikátor: 20 žáků Způsob plnění prostřednictvím projektu V Sideře se učíme jinak Cílový indikátor: 60 žáků (15 romských)
Cílenost opatření: podpora dětí, žáků a žaček Charakter opatření: aktivizační, motivační, vzdělávací	
3.1.1.2 Doučování na školách	Splněno. Již existovalo v minulosti, pokračují v aktivitách.

Podpora kvalitní školní přípravy dítěte ze sociálně znevýhodněného prostředí a jeho úspěšné fungování a absolvování ZŠ

Jedním z indikátorů úspěšného naplnění cíle je úroveň předčasných odchodů ze ZŠ. Situace na školách je nestabilní a výsledky žactva varíují v čase. Opatřením, které má pomáhat naplnit daný cíl, je doučování probíhající na pravidelné bázi ve školách nebo v NNO. V některých školách (ZŠ Trávníky, ZŠ Sychrov, ZŠ Ohrada) byla zřízena pozice školního asistenta, který může podpořit školní úspěšnost žáků a žaček ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Předposlední strategický cíl usiluje o posílení odborných personálních kapacit v ZŠ pro zajištění inkluzivního vzdělávání pedagogů a metodického vedení pedagogických pracovníků na ZŠ. Posílení kapacit mělo být realizováno i na základě výsledků evaluace. Evaluace zaměřená na potřebu posílení personálních kapacit nebyla realizována. Ve školním roce 2018/2019 proběhlo dotazníkové šetření aktivit MAP II Vsetínsko. Šetření se zabíralo tématem IKV, z výsledků vyplynulo, že pro podporu IKV vybrané školy⁶ identifikují nejvíce následující potřeby: dostatek finančních prostředků pro zajištění platů (63 %

⁶ ZŠ Trávníky, ZŠ Sychrov, ZŠ Ohrada, ZŠ Luh, ZŠ Rokytnice, ZŠ Integra.

odpovídajících osob uvedlo danou odpověď), dostatek zkušeností (52 %), dostatek času pro přípravu a výuky (49 %) a dostatek finančních prostředků na provozní výdaje (45 %). Naopak za nejméně významnou potřebu považují ověřování pomocí vnitřní evaluace (6 %), spolupráci s kolegy (7 %), zlepšování opatření (11 %).

Oblast, kterou bychom mohli rámovat jako potřebu metodické podpory či vzdělávání pedagogických pracovníků či pracovníc, je identifikována přibližně třetinou osob. O zlepšení profesně metodické podpory a podporu znalosti stojí 34 % respondentů. Jenom 19 % respondentů by stálo o zlepšení znalostí prostřednictvím DVPP. Zdá se tedy, že poptávka po vzdělávání stojí i na jiných typech vzdělávacích potřeb. Pedagogičtí pracovníci a pracovnice stojí např. o edukační pomůcky (34 %).

Z výsledků evaluace není jasné, zda školy čelí nedostatku personálních kapacit, je ale zřejmé, že školy potřebují získat dostatek financí, zkušeností a času pro rozvoj IKV. Právě řešení časových podmínek může najít oporu v dostatku personálních kapacit. Z evaluace totiž vyplývá i obava z administrativní zátěže (73 % odpovědí). Zároveň panuje i obava, že bude nedostatek času na přípravu na výuku (55 %) a nárůst dysfunkcí žáků a žaček (47 %). Posilování kapacit je proto stále klíčovou oblastí, na kterou je potřeba se zaměřit. V současnosti tuto problematiku řeší školy samostatně podle vlastních možností, zkušeností a kompetencí.

Vzdělávací akce jsou ve Vsetíně pod záštitou MAP II. V roce 2019 proběhlo Dvoudenní pracovní setkání ředitelů a učitelů MŠ, ZŠ a ZUŠ „Škola pro děti – děti pro život“, které primárně cílilo na vedení škol, ale účastnili se ho i pedagogičtí pracovníci a pracovnice.

Tabulka 15 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 3.2	Posílení odborných personálních kapacit v ZŠ pro zajištění inkluzivního vzdělávání pedagogů a metodické vedení pedagogických pracovníků na ZŠ
SPECIFICKÝ CÍL 3.2.1	Posílení odborných personálních kapacit pro zajištění inkluzivního vzdělávání (mj. koordinátor pro základní vzdělávání a přechod na SŠ)
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
3.2.1.1 Evaluace potřebnosti podpůrných personálních kapacit pro realizaci společného vzdělávání	Splněno. Proběhlo dotazníkové šetření v roce 2018/2019.
3.2.1.2 Navýšení podpůrných personálních kapacit pro vytváření komfortního prostředí ZŠ pro společné vzdělávání	Splněno Obsazování a zřizování personálních kapacit řešily školy samostatně, využívaly Šablony.
Cílenost opatření: pedagogický sbor Charakter opatření: personálně kapacitní	
SPECIFICKÝ CÍL 3.2.2	Vzdělávání pedagogů
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
3.2.2.1 Vzdělávání pedagogů	Splněno. Realizují aktivity MAP II.
Cílenost opatření: pedagogický sbor Charakter opatření: vzdělávací	
3.2.2.2 Metodické vedení pedagogických pracovníků a supervize	Splněno. Realizují aktivity MAP II.

Posílení odborných personálních kapacit v ZŠ pro zajištění inkluzivního vzdělávání pedagogů a metodické vedení pedagogických pracovníků na ZŠ

Aktérům ve Vsetíně se dařilo naplňovat aktivity na podporu dosažení cíle. Z evaluace byly zjištěny potřeby pedagogů a pedagožek a následně byly organizovány akce pro zajištění vzdělávání ředitelů/ředitelek a pedagogů/pedagožek. Byla zjištěna různá úroveň zajištění personálních kapacit pro vytvoření komfortního vzdělávání mezi školami. Zajištění těchto opatření bylo řešeno individuálně samotnými školami. Město Vsetín nezřídilo žádnou pozici ani se nepodařilo vytvořit projekt, který by finančně zaštilil pozice jako např. koordinátor inkluze.

Realizace dostupných volnočasových aktivit nebyla zjišťována z důvodu probíhajících karanténních opatření v době realizace evaluace. Na podporu aktivit se žádný z realizovaných projektů nezaměřoval.

Tabulka 16 Zhodnocení cílů MPI a jejich naplnění – strategický cíl 2 pro oblast základních škol

STRATEGICKÝ CÍL 3.3	Kvalitní dostupné volnočasové aktivity pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí
SPECIFICKÝ CÍL 3.3.1	Vytváření podmínek pro smysluplné a aktivní trávení volného času u žáků sociálně znevýhodněných
Aktivita/indikátor	Vyhodnocení
3.3.1.1 Realizace volnočasových aktivit v rámci družiny i mimo ZŠ	Nezjištěno.

Na závěr doplňujeme v tabulce 16 informace o plnění/neplnění aktivit. Dle výsledků vyhodnocení realizace aktivit MPI se aktérům v oblasti vzdělávání dařilo naprostou většinu aktivit realizovat. Aktivity byly realizovány pod záštitou MAP II. nebo samotnými školami. Odbor školství a kultury byl aktivní v podpoře realizace aktivit. V lokalitě ale chybí ambicióznější zapojení a koordinace aktérů.

Tabulka 17 Vyhodnocení počtu splněných, nesplněných a nezjištěných aktivit naplánovaných v MPI

Splněno aktivit/indikátorů	22
Nezjištěno plnění aktivit/indikátorů	2
Nesplněno aktivit/indikátorů	2

7. Výsledný stav vzdělávacího systému a doporučení do budoucna

Na základě evaluace MPI bylo zjištěno, že se aktérům ve Vsetíně z velké části daří naplňovat opatření a aktivity naplánované v MPI. Za silnou stránku lze považovat snahu opírat se o data, evaluaci a monitoring. V území působí MAP II, který byl aktivní např. při evaluaci potřeb podpůrných opatření na ZŠ. Zjištění z evaluace byla prakticky využita při realizaci vzdělávacích akcí.

Účastníci pracovních skupin deklarují, že znají a naplňují i některá opatření a aktivity stanovené v MPI. V tomto ohledu ale chybí koordinace mezi školami. V minulosti byl zájem o vytvoření společného projektu, avšak po dvou pokusech o jeho napsání už nebyla vůle pokračovat. Dnes už mohou být ředitelé a ředitelky škol méně motivovaní, využívají spíše financování prostřednictvím Šablon, než aby měli zájem o koordinaci aktivit. Při evaluaci jsme se potkali i s odmítavým postojem ke komunikaci ohledně realizace IKV. Mezi školami byly zaznamenány rozdíly v přístupu k IKV, nejviditelnějším indikátorem je zastoupení žactva se SVP na jednotlivých školách. Mezi školami je i rozdíl v zapojování se do společných aktivit. Některé školy jsou zapojeny do MAP Vsetínsko II, což jim umožňovalo čerpání financí na podporu IKV.

Projekty, které vznikly ve Vsetíně, byly spíše projekty s udržujícím charakterem. Velká část aktivit a opatření byla již realizována v minulosti. Obě NNO nemají v současnosti vizi, jak své projekty rozvinout či inovovat. Tento fakt je výsledkem jednak fáze realizace, ve které jsou současné projekty. Druhým faktorem, který zástupci NNO zmínili, je i stav a podoba otevírání výzev ŘO. Dnes tedy nevědí, na jaké výzvy se mohou připravit, proto uplatňují spíše reaktivní přístup a přizpůsobují se výzvam.

Klíčovým východiskem tvorby místního plánu inkluze je koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám, který je v Metodice KPSVL⁷ definován jako „*zajištění adresnosti, koordinace, konzistence a synergie místních opatření sociální integrace založených na lokálních potřebách, která budou realizována prostřednictvím specifického mechanismu financování z prostředků ESIF*“. Zhodnocení výsledného stavu vzdělávacího systému se proto zaměřuje právě na ověření premis KPSVL a analyzuje, do jaké míry realizace opatření vycházejících ze strategického plánování splňuje preferované principy, jimiž jsou: **adresnost, koordinace, konzistence, synergie**. Kromě uvedených principů je zde zhodnocena také **udržitelost, kterou chápeme** jako podmínku pro dlouhodobý efekt KPSVL.

7.1 Adresnost/relevance

Aktivity NNO jsou přímo cíleny na podporu dětí a rodičů, kteří podcházejí ze sociálně znevýhodněného prostředí. Předškolní klub je přímo zřízen v SVL Poschlá. Další aktivity byly zaměřeny spíše na předcházení koncentraci žáků a žaček ze sociálně znevýhodněného prostředí na školách, propagaci tématu vzdělávání a vzdělávání pedagogů či pedagožek. Jedná se tedy o opatření pro budování podmínek pro práci se žáky a žákyněmi se SVP.

7.2 Konzistence

V rámci strategického plánování byla jen část opatření zaměřena na přímou podporu dětí, žáků a žaček ze sociálně znevýhodněného prostředí. Kapacitně byla navýšena podpora

⁷ METODIKA KOORDINOVANÉHO PŘÍSTUPU K SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM LOKALITÁM. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam/>

předškolní péče díky zřízení předškolního klubu. Aktivity klubu usilují o zajištění přípravy dětí do MŠ a ZŠ. Pro zajištění podpory i na ZŠ fungují aktivity doučování. Nedostatečně jsou pokryté aktivity, které pomáhají při přechodu žactva ze ZŠ na SŠ a udržení se na SŠ.

Samotné školy hledají způsoby, jak řešit otázku IKV individuálně. Na třech školách – ZŠ Trávníky, ZŠ Sychrov, ZŠ Ohrada – působí školní asistent, jehož náplní práce je spolupráce s rodinou. Pozici školního psychologa mají zřízeny školy ZŠ Integra, ZŠ Sychrov, ZŠ Luh. Na jednotlivých školách jsou uplatňovány různé strategie.

7.3 Koordinace a synergie

Spolupráce mezi aktéry v oblasti vzdělávání je podporována odborem školství a kultury, který se snaží koordinovat některé aktivity a udržovat komunikační platformy. Významným aktérem v oblasti vzdělávání je MAP, který realizuje i některé aktivity MPI. Můžeme tedy mluvit o částečné synergii ve strategickém plánování. Koordinační cíl ale nebyl naplněn.

7.4 Udržitelnost

Obě NNO, které realizují projekty KPSVL, mají zájem pokračovat v aktivitách. Udržitelnost je závislá na možnostech financování, a tedy konkrétních výzvách ŘO. Pozitivně se dá hodnotit aktivita ze strany odboru školství a kultury, který usiluje o podporu IKV.

7.5 Doporučení

ZÁVERY

DOPORUČENÍ

PŘEDŠKOLNÍ PÉČE

Úroveň předčasných odchodů ze ZŠ je nestabilní a v některých letech výrazně nad průměrem ČR. Zaznamenali jsme i relativně vysoký počet žáků či začek, kteří propadli v prvním ročníku (v roce 2017/2018 se jednalo o 4 žáky/žačky).

ROZŠÍŘENÍ SPOLUPRÁCE MŠ a ZŠ

Doporučujeme užší spolupráci v oblasti kvalitní předškolní péče mezi jednotlivými aktéry. Spolupráce MŠ a předškolního klubu se ZŠ by měla spočívat na předání informací o školní zralosti a potřebách dětí. ZŠ se díky informacím mohou specifičtěji a cíleněji připravit na nastupující žactvo.

NÍZKÁ MÍRA KOOPERACE A KOORDINACE

V rámci vyhodnocení plnění MPI byla zjištěna vysoká míra naplnění. Tato opatření mnohokrát nebyla formulována ambiciózně (např. propagace vzdělávání). Dalším úskalím je, že aktéři ve vzdělávání, řešili situaci samostatně (např. zajištění podpory pomocí Šablon), a nedošlo tak ke koordinaci a kooperaci. Na podporu základního vzdělávání nebyl podán projekt.

ZAMĚŘIT SE NA KOORDINACE A KOOPERACI AKTÉRŮ

Pro rozvoj a udržení kooperace a koordinace aktérů doporučujeme městu zřídit pozici koordinátora inkluze. Jedním z úkolů koordinátora inkluze by mělo být mapování potřeb dětí ze SVP a zabezpečování jejich naplnění. Dále by se opatření v oblasti rozvoje IKV měla zaměřit na přímou podporu rodin ze sociálně znevýhodněného prostředí. Aktéři by v oblasti vzdělávání měli formulovat ambicióznější cíle.

8. Zdroje a literatura

ČZSO. 2016. Věkové složení obyvatel v okrese Vsetín podle pohlaví, jednotek věku a pětiletých věkových skupin k 31. 12. 2016. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11284/17857240/1300581718.pdf/6ee238a7-8094-4fb7-8159-e44c6bf64c12?version=1.1>

METODIKA KOORDINOVANÉHO PŘÍSTUPU K SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝM LOKALITÁM. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. [cit. 2021-5-20]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/metodika-koordinovaneho-pristupu-k-socialne-vyloucenym-lokalitam/>

Město Vsetín. (2016). *Místní plán inkluze města Vsetín 2017–2019*.

MŠMT. (2015–2020). *Výkazy M3 o základních školách*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

MŠMT. (2015–2020). *Výkazy R13 o základních školách*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

MŠMT. (2015–2020). *Výkazy S1 o mateřských školách*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Výroční zprávy škol.

Webové stránky obce, škol, úřadů a ostatních organizací.

Zápis č. 1/2017 ze zasedání Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování dne 15. května 2017.